

Quim Torra radiografia la figura d'Armand Obiols

Quim Torra ha escrit la biografia d'Armand Obiols després de diversos anys d'estudi i documentació
MARIA PRATSDDESABA / ACN.

Quim Torra (Blanes, 1962) és el 131è president de la Generalitat de Catalunya. Ho va ser entre el 2018 i el 2020, una època convulsa, políticament, que, a més, es va tancar amb la pandèmia i amb una denúncia, per haver mantingut una pancarta penjada al balcó de la Generalitat, a la qual va haver de fer front com a president del país.

Abans d'això, però, Torra ja era advocat, editor, escriptor i havia desenvolupat diversos càrrecs de responsabilitat. Va fundar l'editorial A Contra Vent el 2008 i, en etapes diferents, va ser director del Born Centre Cultural, del Centre d'Estudis de Temes Contemporanis i de la Revista de Catalunya, a més de president

d'Òmnium Cultural.

Entre els llibres que ha escrit, destaquen *Periodisme? Permetin! La vida i els articles d'Eugeni Xammar* (2008), *Viatge involuntari a la Catalunya impossible* (premi Carles Rahola d'assaig, 2009), *El quadern suís* (2018) i dos volums del *Dietari de Canonges: Les hores greus* (2021) i *Les hores incertes* (2022).

Ara, en la faceta de biògraf –deixa clar que no vol barrejar la política en la promoció d'aquest títol–, presenta Armand Obiols, d'una fredor que crema. L'intel·lectual que es va perdre (Empúries).

Armand Obiols (Sabadell, 1904 - Viena, 1971), pseudònim de Joan Prat, està considerat un dels personatges més enigmàtics i controvertits de les lletres catalanes del segle XX. És conegut en el món cultural com a crític literari implacable, com un dels grans intel·lectuals de la seva generació, com a membre de la provocadora Colla de Sabadell, com a catalanista actiu i, sobretot, com a amant, company i presumpte mentor de Mercè Rodoreda. L'enigma Obiols, que ha captivat tots els biògrafs de Rodoreda i els seus milers de lectors, és ara mateix una pregunta que ningú havia aconseguit respondre. Quim Torra, amic dels reptes, ha mirat de fer-ho a través d'un text escrit després de dedicar molts anys a l'estudi d'Obiols, el seu entorn i la seva època, superant tota mena de "capes de rumors". Perquè Obiols va ser un intel·lectual de talla europea amb un pensament polític que sobta, avui dia, per la independència de criteri.

Quina va ser la influència d'Obiols sobre Rodoreda? Quin paper va tenir en el camp de treball nazi de Bordeus? Per què va ser arraconat i ignorat pels seus antics companys?, són algunes de les preguntes que Torra ha mirat de respondre.

L'obra d'Obiols va ser "esparsa i diversa", ja que, tal com va comentar Quim Torra a l'ACN, "la seva aspiració no va ser mai publicar, sinó crear-se a si mateix". "Tot allò que no va arribar a ser Armand Obiols com a escriptor, ho va ser Mercè Rodoreda", va assegurar el president, afegint-hi el matís que "no la va crear Obiols, Rodoreda ja venia creada". I és que, en aquesta biografia, Torra ha volgut allunyar alguns rumors respecte a la influència d'Obiols sobre l'escriptora, sobretot aquells que diuen que Rodoreda va guanyar jocs florals amb versos escrits per Obiols. "Obiols va ser, per a Rodoreda, una mena de coach literari, tot i que durant els primers anys hi va haver una certa competència entre ells per aconseguir premis." Més endavant, però, Obiols "li va afinar l'estil, la va aconsellar i li va posar límits, perquè es va adonar que al seu costat tenia la persona que ell podria haver estat". "Obiols va estar pendent de l'obra de Rodoreda fins a l'última carta que es coneix entre ells, que

data del 1971.”

Des de la seva joventut, Obiols va ser considerat una de les grans promeses del món literari català, sobretot per les ressenyes que publicava als diaris La Publicitat i La nau. Aquestes crítiques literàries, juntament amb la quarantena de poemes de joventut que va publicar al Diari de Sabadell, el van portar a formar part del grup d'intel·lectuals de la Colla de Sabadell, que va encapçalar amb Pere Quart (Joan Oliver) i Francesc Trabal. Més endavant, també va ser editor i es va endinsar en l'anàlisi política. Va passar, així, per diverses disciplines.

Ara bé, la figura d'Obiols, per a Torra, “ha estat sempre un enigma” i s'ha forjat a través de “versions parcials”, molt més centrades en la seva relació amb Rodoreda. “Era un personatge molt singular, el millor representant d'aquella Catalunya impossible i perduda d'abans de la guerra.”

Amb la biografia, Torra ha volgut desmuntar tres dels grans mites que s'han atribuït els darrers anys a Obiols: el possible col·laboracionisme amb la França petanista, l'acusació de ser un espia en els temps de la guerra freda i les suposades relacions que va mantenir amb una altra dona al mateix temps que amb Rodoreda durant la seva estada a Viena. Quim Torra ho ha fet a través de la consulta dels dietaris de joventut d'Armand Obiols, cartes i fonts primàries, que l'han portat a constatar que “no hi ha dades ni fets” que confirmin cap dels tres mites.

Segons Torra, per entendre Obiols “és essencial saber que la seva aspiració no va ser mai escriure ni publicar, sinó crear-se a si mateix”. “Tenia una gran obsessió per construir-se, per ser la seva gran obra. I ho va fer a força de llegir-ho tot i saber-ho tot.”

Per al títol del llibre, Torra es va fer seves unes paraules del mateix Obiols, en què exigia que els nous polítics fossin “d'una fredor que cremi”. “El retrata molt bé, perquè no m'he trobat mai amb un personatge més antisentimental i fred que ell”, va admetre el president. I això ho exemplifica també la relació d'Obiols amb la seva dona, Teresa Trabal, i amb la seva filla, Anna Maria, de qui mai va fer-se càrrec. “La seva filla és com si no existís, Obiols ho perd tot: els amics, la pàtria, la dona i la filla, però no li importa.” Sens dubte, tot un personatge que mereix una biografia tan completa com la que li ha dedicat Quim Torra.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 08-04-2024, Pàgina 18

-El Punt Avui. Nacional 08-04-2024, Pàgina 18

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2403736-quim-torra-radiografia-la-figura-d-armand-obiols.html>